

KOMISJA EUROPEJSKA

KOMITET REGIONÓW

Protokół o współpracy między Komisją Europejską a Komitetem Regionów

(2012/C 102/02)

PREAMBUŁA

Komisja Europejska (Komisja) i Komitet Regionów (Komitet):

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE) i Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 305–307 i 263, oraz art. 8 Protokołu w sprawie stosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności załączonego do traktatów,
- uwzględniając Protokół o współpracy między Komisją Europejską a Komitetem Regionów podpisany dnia 17 listopada 2005 r. wraz z uzupełnieniem podpisanym dnia 5 czerwca 2007 r. oraz mając na uwadze, że:
 - A. Traktat z Lizbony wzmacnia terytorialny wymiar Unii Europejskiej, odnosząc się do zasady samorządności, wprowadzając cel spójności terytorialnej i uwzględniając wymiar lokalny i regionalny w przestrzeganiu zasady pomocniczości;
 - B. w przypadkach przewidzianych w traktatach konsultacja z Komitetem Regionów jest obowiązkowa dla Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady;
 - C. podejście oparte na wielopoziomym sprawowaniu rządów jest ważnym narzędziem tworzenia i wdrażania polityk UE, uzgadniając, co następuje:

I. WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE PROCEDUR USTAWODAWCZYCH I PLANOWANIA

(i) Program prac Komisji

1. W pierwszym semestrze danego roku Komitet uchwała rezolucję skierowaną do Komisji, przedstawiającą główne poglądy Komitetu dotyczące programu prac Komisji na nadchodzący rok. Rezolucja opiera się na priorytetach politycznych Komitetu i ocenie następstw uprzednich opinii KR-u.
2. Raz w roku, podczas przygotowywania rocznego programu prac Komisji, organizowane jest spotkanie przewodniczącego Komisji – lub jej wiceprzewodniczącego odpowiedzialnego za stosunki z Komitetem – z przewodniczącym Komitetu. Przedmiotem spotkania jest ocena realizacji niniejszego protokołu, w szczególności pod kątem oddziaływania opinii Komitetu.
3. Przewodniczący Komisji albo jej wiceprzewodniczący odpowiedzialny za stosunki z Komitetem corocznie przedstawia Komitetowi strategiczne priorytety Komisji na kolejny rok. W związku z tym Komitet organizuje debatę na temat przyszłości Unii.

Komitet uwzględni priorytety i harmonogram prac Komisji podczas ustalania swych rocznych priorytetów politycznych oraz w organizacji swych prac.

4. Raz w roku można by organizować zebranie z udziałem służb Komisji i Komitetu, aby omówić średnioterminowe projekty Komisji, do których Komitet mógłby wnieść istotny wkład, oraz by śledzić ich wdrażanie.

(ii) Procedury dotyczące procesu ustawodawczego*Wymiana informacji i obecność Komisji na posiedzeniach Komitetu*

5. Komisja i Komitet przekazują sobie jak najszybciej niezbędne dokumenty i informacje.
6. Przewodniczący Komitetu zaprasza członków Komisji do udziału w pracach Komitetu, zwłaszcza w sesjach plenarnych i posiedzeniach Prezydium, a także w wydarzeniach nadzwyczajnych organizowanych w porozumieniu między stronami. Członek Komisji ma prawo do zabrania głosu podczas sesji plenarnej Komitetu, na której omawiane są wnioski ustawodawcze należące do jego zakresu odpowiedzialności.
7. W wyjątkowych okolicznościach wyżsi rangą urzędnicy Komisji mogą zostać wysłuchani przez Prezydium Komitetu. Urzędnicy Komisji odpowiedzialni za sprawy rozpatrywane przez Komitet w miarę możliwości biorą udział w posiedzeniach komisji Komitetu, na które są zapraszani w celu wyjaśnienia propozycji Komisji i zapoznania się ze stanowiskami członków Komitetu.

Lista prac konsultacyjnych

8. Opierając się na rocznym programie prac Komisji, sekretarz generalny Komisji przekazuje Komitetowi listę wniosków, w odniesieniu do których zasięganie opinii jest obowiązkowe, oraz wniosków, w odniesieniu do których zasięganie opinii jest fakultatywne, z uwzględnieniem opinii perspektywicznych. W wykazie tym mogłyby również zostać uwzględnione dokumenty niemające charakteru ustawodawczego, w sprawie których Komisja ma zamiar zasięgnąć opinii Komitetu, oraz wnioski o współpracę w zakresie przestrzegania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

Konsultacje fakultatywne

9. Fakultatywna konsultacja z Komitetem może być przewidziana wtedy, gdy spełnione jest co najmniej jedno z poniższych kryteriów:
 - przedmiot należy do kompetencji prawotwórczych lub wykonawczych przyznanych terenowym organom władzy, niezależnie od tego, czy działają one na szczeblu regionalnym, lokalnym czy pośrednim,
 - przewidywane przepisy unijne lub środki krajowe, które trzeba będzie przyjąć w celu ich wprowadzenia w życie, mogą bezpośrednio oddziaływać na budżety lokalne lub regionalne lub na funkcjonowanie administracji regionalnej lub lokalnej,
 - planowane działanie unijne może oddziaływać na spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną,
 - przyszły akt ustawodawczy w szczególnie istotny sposób dotyczy zasady pomocniczości,
 - planowane środki odnoszą się do informowania europejskiej opinii publicznej i podnoszenia jej wiedzy na temat polityki Unii Europejskiej w dziedzinach należących do kompetencji Komitetu.

Opinie perspektywiczne

10. Komisja z zadowoleniem przyjmuje bardziej aktywną rolę Komitetu, który wypowiada się w opiniach perspektywicznych – na etapie poprzedzającym podejmowanie działań unijnych – na temat przyszłej polityki UE w dziedzinach, w których dysponuje odpowiednimi źródłami informacji w terenie.

O takich konsultacjach zawiadamia wiceprzewodniczący odpowiedzialny za stosunki z Komitetem. Wnioski o wydanie opinii perspektywicznej zawierają ścisły opis zakresu konsultacji oraz proponują kompleksowy zestaw działań, który strony ustalają wspólnie. Termin na dostarczenie takiej opinii nie może być krótszy niż miesiąc od daty skierowania zawiadomienia w tej sprawie do przewodniczącego Komitetu. Program prac Komisji, uzupełniany czasami przez program bieżący, stanowi główne narzędzie wyboru zagadnień stanowiących przedmiot takich konsultacji.

Politycznym następstwem opinii perspektywicznych mogłaby być obecność członka Komisji na sesji plenarnej Komitetu lub wyższych rangą urzędników Komisji na odpowiednich posiedzeniach komisji Komitetu.

Nowe konsultacje

11. Komisja może zwrócić się do Komitetu o sporządzenie nowej opinii w sprawie oddziaływania pojawiających się wyników procesu ustawodawczego na władze lokalne i regionalne.

Jeśli Komisja wprowadza znaczne zmiany we wniosku po przesłaniu początkowego wniosku do Komitetu, a traktaty przewidują w jego przypadku konsultację obowiązkową, Komisja dba o to, by ponownie skonsultowano się z Komitetem.

Monitorowanie oddziaływania opinii

12. Jeśli to możliwe, Komitet zaznacza w swoich opiniach w wyraźny sposób poprawki, jakie chciałby zaproponować do wniosków dotyczących aktów ustawodawczych, wprowadzając propozycje konkretnych zmian do tekstów przedłożonych przez Komisję. Komitet zamieszcza w każdej opinii jej streszczenie.

13. Komitet bez zbędnej zwłoki przekazuje Sekretariatowi Generalnemu Komisji protokoły swoich posiedzeń i sesji plenarnych, jeśli ich treść mogłaby szczególnie interesować Komisję, zwłaszcza jeśli chodzi o wdrażanie zasady proporcjonalności.

14. Aby umożliwić Komitetowi sporządzanie okresowych sprawozdań dotyczących oddziaływania jego prac, służby Komisji udostępniają mu przynajmniej dwa razy w roku obszerne odpowiedzi, przedstawiające sposób, w jaki uwzględniono uwagi zawarte w opiniach Komitetu.

Komisja odpowiada wtedy na zastrzeżenia związane z zasadą proporcjonalności, wyrażone przez Komitet w jego opiniach.

II. WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE DZIAŁAŃ

15. Komisja i Komitet zgadzają się na pogłębienie współpracy w celu zwiększenia synergii między poszczególnymi dziedzinami ich działalności, w szczególności w zakresie strategii „Europa 2020”, spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, a zwłaszcza w ramach współpracy transgranicznej, międzyregionalnej i transnarodowej.

Konsultacje z samorządami lokalnymi i regionalnymi

16. Komisja uznaje szczególną rolę, jaką odgrywa Komitet w kontaktach między instytucjami, organami, urzędami i agencjami Unii Europejskiej a władzami lokalnymi i regionalnymi państw członkowskich.

17. KR we współpracy z Komisją kształtuje prawdziwą strategię konsultacji z samorządem lokalnym i regionalnym w poszanowaniu kompetencji przynależnych każdemu organowi z osobna oraz zgodnie z zasadą przeprowadzania konsultacji na możliwie najwcześniejszym etapie. Na tej podstawie Komitet stymuluje dialog terytorialny w ramach wpisanego w strategię „Europa 2020” nowego cyklu sprawowania rządów, przed wiosennym posiedzeniem Rady Europejskiej.

18. Zgodnie z zasadą dobrego sprawowania rządów Komitet odgrywa przede wszystkim rolę pośrednika w dialogu ze stowarzyszeniami władz lokalnych i regionalnych. Komisja czuwa nad pełnym włączeniem Komitetu do procesu przygotowania wspólnie organizowanych zebrań.

Zorganizowany dialog ze stowarzyszeniami

19. Komisja i Komitet wspólnie organizują zorganizowany dialog ze stowarzyszeniami władz lokalnych i regionalnych. Raz w roku odbywa się sesja zorganizowanego dialogu z udziałem Komitetu i Sekretariatu Generalnego Komisji; przedmiotem sesji jest omówienie przyjętego programu prac Komisji. W ciągu roku, zależnie od potrzeb, organizuje się dodatkowe sesje zorganizowanego dialogu w ramach posiedzeń właściwych komisji Komitetu z udziałem członków Komisji odpowiedzialnych za daną dziedzinę.

Europejski semestr

20. Komitet przedstawia co roku sprawozdanie oceniające zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w realizację strategii „Europa 2020”, które jest uwzględniane przez Komisję podczas sporządzania rocznej analizy wzrostu gospodarczego. Komitet zaprasza członka Komisji odpowiedzialnego za sporządzenie rocznej analizy wzrostu gospodarczego do jej przedstawienia podczas sesji plenarnej.

Komitet organizuje dialog terytorialny w ramach przygotowań do wiosennego szczytu Rady Europejskiej. Przygotowując ten dialog, Komitet konsultuje się z członkami swej sieci do spraw strategii „Europa 2020” i sporządza sprawozdanie, które jest przedkładane Komisji i Radzie Europejskiej.

Europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej

21. Korzystając ze wsparcia Komitetu, Komisja zamierza upowszechnić wiedzę o europejskim ugrupowaniu współpracy terytorialnej (EUWT) wśród władz lokalnych i regionalnych oraz służb instytucji unijnych. Komitet prowadzi rejestr wszystkich istniejących EUWT i dopilnowuje, by Komisja otrzymywała informacje o wszystkich nowych EUWT oraz by informacje te były publikowane w serii C Dziennika Urzędowego UE, zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1082/2006.

III. WDRAŻANIE ZASAD POMOCNICZOŚCI I PROPORCJONALNOŚCI ORAZ WIELOPOZIOMOWEGO SPRAWOWANIA RZĄDÓW*Zgromadzenie politycznych przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych*

22. Komisja uznaje szczególną rolę Komitetu jako zgromadzenia złożonego z politycznych przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych Unii. Będzie ściśle współpracować z Komitetem we wdrażaniu art. 2 Protokołu w sprawie stosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności, organizując konsultacje na wstępnym etapie procesu ustawodawczego z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego wymiaru planowanego działania.

23. W procesie ustawodawczym Komitet zwraca szczególną uwagę na zgodność wniosków ustawodawczych UE z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, z uwzględnieniem obowiązujących postanowień i przepisów oraz przewidywanych w nich zmian. W tym celu Komitet wykorzysta swoją Sieć Monitorowania Przestrzegania Zasady Pomocniczości i będzie się dzielił z Komisją wynikami konsultacji. Komisja i Komitet będą współpracować w celu wzmocnienia zasady partnerstwa przez wielopoziomowe sprawowanie rządów w tych dziedzinach polityki Unii, w których obowiązkowa jest konsultacja z Komitetem.

Komisja i Komitet regularnie wymieniają się informacjami na temat monitorowania przestrzegania zasady pomocniczości, w szczególności w odniesieniu do odpowiednich opinii parlamentów narodowych i regionalnych. Jeśli w trakcie procesu ustawodawczego Komitet zgłosi poważne zastrzeżenia co do poszanowania zasady pomocniczości, poinformuje o tym niezwłocznie współustawodawców.

Komitet prowadzi działania we współpracy z Komisją, zmierzając do ukształtowania kultury pomocniczości. Komisja i Komitet zgadzają się co do tego, że decyzje należy podejmować na szczeblu najbliższym obywatela przy użyciu najbardziej odpowiednich środków i w warunkach sprzyjających osiągnięciu celów w możliwie najskuteczniejszy sposób. Komisja i Komitet zgadzają się co do tego, że należy określić priorytety wymagające szczegółowego monitorowania pod kątem przestrzegania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

Służby Komisji mogą zwrócić się do Komitetu o pomoc w opracowaniu oceny skutków. Platformy i sieci Komitetu mogą stanowić dobrą płaszczyznę kontaktu z władzami lokalnymi i regionalnymi, mogłyby zatem umożliwić Komisji lepszą analizę lokalnych i regionalnych aspektów, którą można by w razie potrzeby włączyć do oceny skutków. Komitet podsumuje swoje działania w tym zakresie w sprawozdaniu rocznym przekazywanym Komisji.

24. Komitet przedstawia Komisji roczne sprawozdanie na temat stosowania zasady pomocniczości, jako wkład do sprawozdania Komisji na temat lepszego stanowienia prawa.

IV. ZEWNĘTRZNY WYMIAR UNII

25. Komitet prowadzi działania, w szczególności na wniosek Komisji, w odniesieniu do zewnętrznego wymiaru polityki unijnej tam, gdzie władze lokalne i regionalne posiadają uprawnienia instytucjonalne. Współpraca z Komisją skupiać się będzie w szczególności na:

- a) wspieraniu procesu rozszerzenia i uczestniczeniu w polityce przedakcesyjnej Unii;
- b) wspieraniu polityki sąsiedztwa, zwłaszcza poprzez platformy instytucjonalne, takie jak ARLEM (Eurośródziemnomorskie Zgromadzenie Regionalne i Lokalne) i CORLEAP (Konferencja Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego);
- c) propagowaniu demokracji regionalnej i lokalnej w krajach trzecich (w szczególności w krajach kandydujących oraz w państwach sąsiadujących), zwłaszcza przez monitorowanie wyborów na szczeblu lokalnym i regionalnym;

- d) wspieraniu strategii i stanowiska Unii poprzez występowanie w roli obserwatora na międzynarodowych konferencjach poświęconych dziedzinom, wymagającym obowiązkowych konsultacji Komitetu;
- e) tworzeniu i propagowaniu współpracy zdecentralizowanej, zwłaszcza przez ciągłe wspólne wspieranie ATLAS-u, portalu i konferencji na temat współpracy zdecentralizowanej na rzecz rozwoju;
- f) transgranicznej współpracy między Unią a krajami sąsiadującymi.

V. POLITYKA INFORMACJI I KOMUNIKACJI

26. Komisja i Komitet ściśle współdziałają w dziedzinie informacji i komunikacji oraz współpracują przy wdrażaniu prawdziwie zdecentralizowanej polityki komunikacji na poziomie regionalnym i lokalnym. Uznają rolę, jaką odgrywają władze lokalne i regionalne w przekazywaniu opinii publicznej informacji o polityce Unii.
27. Komisja i Komitet współpracują zwłaszcza podczas organizacji forów i imprez skierowanych do władz lokalnych i regionalnych. Wspólnie przyczyniają się do relacjonowania tych imprez w mediach.
28. Wspólne działania dotyczące komunikacji zostaną nawiązane i poddane aktualizacji. Koncentrują się one w szczególności na:
- współpracy między biurami przedstawicielstw UE w państwach członkowskich a członkami Komitetu we wzajemnym wspieraniu działalności związanej z komunikacją na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym,
 - pogłębianiu współpracy i zwiększaniu wsparcia w celu organizowania działań skierowanych do mediów lokalnych i regionalnych oraz w celu zwiększenia synergii między krajowymi stowarzyszeniami demokratycznie wybranych członków władz lokalnych i regionalnych,
 - jak najczęstszej współpracy dotyczącej opinii publicznej przez wymianę informacji i przekazywanie informacji zwrotnej na temat badań Eurobarometru mających znaczenie dla Komitetu i/lub badań Eurobarometru o wymiarze lokalnym i/lub regionalnym,
 - współpracy w opracowaniu takich narzędzi, jak strony internetowe i biuletyny informacyjne w ramach Międzyinstytucjonalnego Komitetu ds. Redagowania Treści Internetowych, w celu utworzenia kanałów wymiany informacji i komunikacji z opinią publiczną.

Sporządzono w Brukseli dnia 16 lutego 2012 r.

W imieniu Komisji Europejskiej
José Manuel BARROSO
Przewodniczący

W imieniu Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO
Przewodniczący
